

PÅ GRÄNSEN

Medlemstidning för anställda i Tullverket och Kustbevakningen

Nr 1 – mars 2024

Europeiska hamnalliansen sjösatt – sid 10

Besök av Norsk Tollerforbund – Sid 7

! Information om medlemsavgifter och medlemsförsäkringar

Det kommer frågor till kansliet om hur betalningen sker av medlemsavgiften till TULLKUST och medlemsförsäkringarna i Folksam i händelse av pension eller arbetslöshet.

För Dig som går i pension:

Du blir sk passiv medlem och betalar endast en prenumerationsavgift för tidningen *PÅ GRÄNSEN* på 60 kr/år. Glöm inte att meddela din avdelning eller förbundskansliet om från vilket datum du går i pension. Du får behålla dina försäkringar i Folksam men då det inte finns någon lön att dra avgiften från aviseras Du direkt av Folksam.

Om du pensioneras före fyllda 65 år

Då får du behålla de medlemsförsäkringar du har haft som yrkesverksam, men då det inte finns någon lön att dra premien ifrån så aviseras du direkt av Folksam.

Nytt erbjudande till dig som har fyllt 65 år!

Vi är glada över att kunna erbjuda dig trygga och bra försäkringar, utformade i samarbete med Folksam. Försäkringarna har bättre innehåll och pris än då du skaffar dem på egen hand. Folksam har nu tagit fram ett nytt erbjudande till dig som fyllt 65 år. Försäkringen heter Gruppliv 60+.

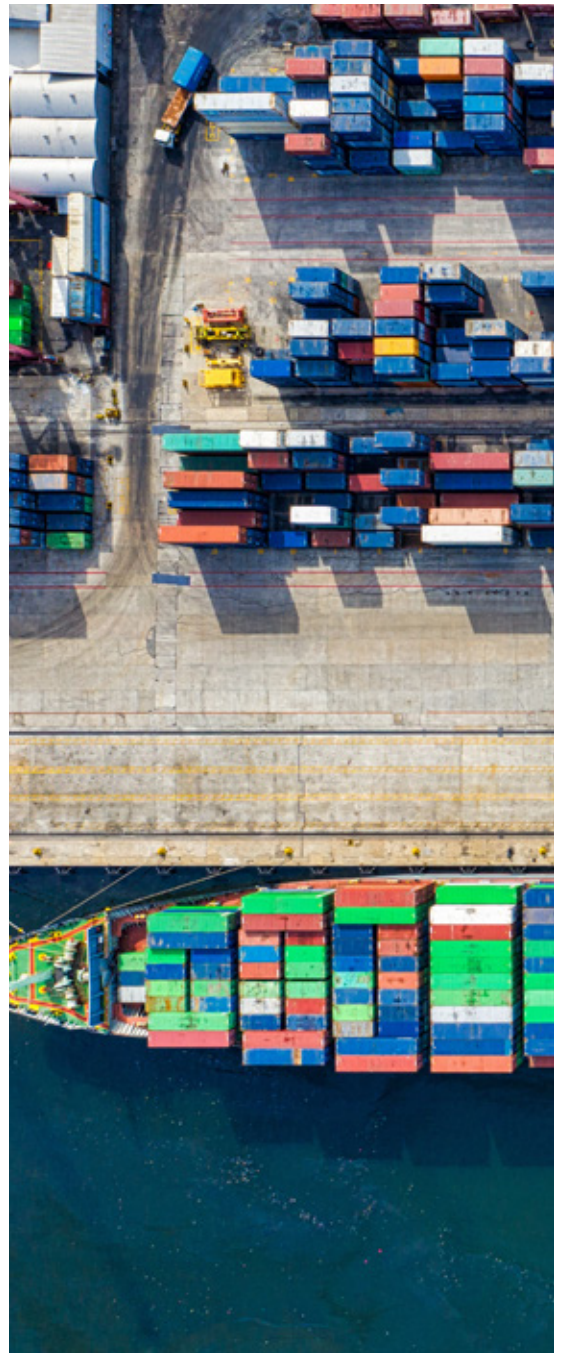
Gruppliv 60+

Om du som medlem, innan du fyller 65, år har sjuk- och efterlevande-försäkring så förs den med automatik över till en Gruppliv 60+.

Försäkringen går att teckna fram till 71 år och slutar gälla när du fyller 85 år. Försäkringsbeloppet är 80 000 kronor, men du kan också välja beloppet 40 000 kronor.

Vill du teckna någon försäkring eller vill du veta mer?

Kontakta Folksam kundservice 0771-950 950 eller gå in på vår hemsida folksam.se/tullkust

TULL-KUST KANSLI**POSTADRESS**

Box 1220, 111 82 Stockholm

BESÖKSADRESS

Västerlånggatan 54

TELEFON

08-405 05 40

TELEFAX

08-24 71 46

E-POST

info@tullkust.se

INTERNET

http://www.tullkust.se

EXPEDITIONSTIDER

Måndag-tors dag 08:00- 16:00
fredag 08:00- 14:00

POSTGIRO 2364-8

FÖRBUNDETS PRESIDIUM**ORDFÖRANDE**

Johan Lindgren
08-405 05 37

johan.lindgren@tullkust.se

1:E VICE ORDF

Manuel Tomar
070 7811150

manuel.tomar@kustbevakningen.se

2:E VICE ORDF

Ulf G. Persson
040-661 33 21

ulf.g.persson@tullkust.se

LEDAMOT KUSTBEVAKNINGEN

Klas Johansson
070 6058275

klas.johansson@kustbevakningen.se

LEDAMOT TULLVERKET

Elisabeth Eriksson
08-405 00 69

elisabeth.eriksson@tullverket.se

EKONOMI

Åsa Gunnheden
072-322 26 22

asa.gunnheden@tullkust.se

ADMINISTRATION OCH MEDLEMSSERVICE

Ulla Fernqvist Lind
info@tullkust.se

Ulla.fernqvist.lind@tullkust.se
08-405 05 40

FÖRHANDLINGS- OCH AVTALSFRÅGOR

Mikael Kenttälä

mikael.kenttala@tullkust.se
070-626 77 11

Om att vara i nuet och om ensam verkligen är stark

”Ensam är stark” myntade visst Charles Darwin. Att ”vara i nuet” vet jag inte vem som kom på. Klichéer eller inte, för även om det är skönt att vara ensam ibland så är man väl i stort sett alltid starkare tillsammans om man är i rätt sammanhang? Att vara i nuet är inget val egentligen men för att göra livet, som pågår hela tiden, så bra som möjligt nu och framöver kan det vara värdefullt att se lite bakåt och förstås framåt. För att försäkra sig om att man inte står ensam om det börjar vira i luften.

Sverige är inte längre alliansfritt utan ingår härmed i NATO. Syftet är att skapa trygghet i det mest oroliga omvärldsläget på decennier. Så att vi kan stå upp för varandra och bli starkare ihop med andra allierade. Vi kommer att få och vi kommer förstås att få ge. Hur medlemskapet i NATO kommer att påverka oss myndighetsutövare framöver och då i synnerhet Kustbevakningen återstår att se.

Behovet av att organisera sig har funnits länge. Redan 1899 och 1990 bildades de förbund som efter en sammanslagning 1980 och namnbyte 1991 är dagens TULL-KUST. Från ”gränsridare och tullbetjänter” till tullare och kustbevakare. För att göra en lång historia kort.

Tillsammans med andra förbund bildar TULL-KUST Tjänstemännens Centralorganisation, TCO. I förhandlingar samarbetar vi, tillsammans med ytterligare sju TCO-förbund, med Offentliganställdas Förhandlingsråd

förkortat OFR. Att vara fler ger större tyngd, avlastning och bättre avkastning. Allt detta vet ni säkert redan.

Att oroliga tider skapar behov av gemenskap är logiskt. Hur hade människan överlevt alls om vi inte hade gått ihop i grupper, lärt oss av tidigare erfarenheter och blickat framåt?

Att antalet medlemmar i TULL-KUST ökar kontinuerligt befäster att både kustbevakare och tullare, förutom skyddar och stärker landet, även ser framåt. Man är inte ensam om att göra det, det är det som är styrkan.

Jessica Vikberg
jessica.vikberg@tullkust.se

PÅ GRÄNSEN Nr 1 2024

Medlemstidning för anställda
i Tullverket och Kustbevakningen.

ISSN

0349-9626

UPPLAGA

3 300 ex.

TRYCKNING M.M.

By Wind

Tidningen utkommer med fyra
nummer per år. Redaktionen
förbehåller sig rätten att redigera och
bearbeta insänt material.

Skicka gärna era bidrag via mejl till
jessicas.vikberg@tullkust.se

All redaktionell text- och bild-
material lagras elektroniskt och görs
tillgängligt via World Wide Web på
TULL-KUSTs hemsida.

Externa skribenter måste meddela
förbehåll mot att få sitt text- och
bildmaterial lagrat elektroniskt och
mot publicering på www.tullkust.se
I princip publiceras ej artiklar med
sådant förbehåll.

ANSVARIG UTGIVARE/REDAKTÖR

Johan Lindgren

Tel: 08-405 05 37

johan.lindgren@tullkust.se

Jessica Vikberg

Tel 070-209 87 88

jessica.vikberg@tullkust.se

MEDVERKANDE I DETTA NUMMER

Gert Lundstedt, Oscar Lindvall

REDAKTIONSKOMMITTÉN

LEDAMÖTER

Ulf G. Persson

Jan B. Olsson

Linda Magnusson

Omslag: NATO

MANUSSTOPP

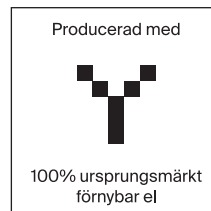
Nr 2 2024

27 maj

INNEHÅLL

REDAKTÖRENS RADER	3
LEDARE	5
TULL	6
KUST	8
DEN EUROPEISKA HAMNALLIANSEN ÄR SJÖSATT	10
INSÄNDARE	16
ÅRSMÖTE STOCKHOLMSAVDELNINGEN	18
PÅ GÅNG	19
GLAD PÅSK	20

Natomedlemskap och nya medlemmar

Så har vi redan kommit en bra bit in på det nya året och är till slut på väg att lämna vintern bakom oss. Givet det tuffa omvärldsläget och samhällsutvecklingen är både Tullverkets och Kustbevakningens samhällsviktiga insatser i fokus om än utifrån lite olika perspektiv. I skrivande stund har Tullverkets beslagsstatistik för 2023 offentliggjorts och de rekordsiffror som redovisas där liksom goda resultat även inom uppbördsområdet är ett tydligt bevis på att redan gjorda förstärkningar till tullverket gör skillnad.

Kustbevakningen står som tidigare nämnts inför stora utmaningar med dels sin roll i totalförsvaret dels vad gäller det stundande NATO-medlemskapet. TULL-KUST uttryckte detta 2022 i rapporten – Ett samhällskritiskt uppdrag med omöjliga förutsättningar – om resursurholkningen för Kustbevakningen. Redan då varnade vi för att situationen för myndigheten var mer än ansträngd. Under 2022 kunde ytterligare två viktiga variabler adderas: Det kraftigt försämrade säkerhetsläget i Europa och omkring Östersjön som ställer fler krav på en redan pressad myndighet samt det kommande medlemskapet i NATO och givet det kraftigt försämrade omvärldsläget behövs för att uppnå en långsiktig hållbar organisation, behöver Kustbevakningen 400 nya kustbevakare för att organisationens alla uppdrag ska kunna utföras. Uppbyggnaden av totalförsvaret är central, det är uppenbart att det civila försvaret behöver rustas där kompetensförsörjningen är en avgörande del av samhällets beredskap. Raden av frågor som behöver hanteras och lösas är många. Inte minst kan vi se att inte bara Kustbevakningen och Tullverket påverkas. Flera myndigheter har fått utvidgade och förtydligade uppdrag inom totalförsvaret och givet det måste naturligtvis tillräckliga resurser följa. Det behöver också vara tydligt att resurserna finns över tid.

Särskilt påtagligt är det dock avseende Kustbevakningens verksamhet och uppdrag. Jag deltog i januari i Folk och Försvars årliga rikskonferens i Sälen där generaldirektör Lena Lindgren-Schelin fick en möjlighet att under en programpunkt beskriva myndighetens uppdrag och roll samt svårigheten i att utföra de civila uppdragen och samtidigt ha en uttalad roll i det militära försvaret.

Jag förutsätter nu att myndighetsledningarna i sina budgetunderlag tar höjd för kommande utmaningar och äskar tillräckligt med resurser för att kunna växa i takt med tillkommande uppdrag.

Redan 2013 begärde TULL-KUST att en hot- och våldanalys skulle genomföras vilket sedan följts av ytterligare analyser. Jag kan nu mer än tio år senare välkomna att Tullverket i januari lämnade besked om att den uniformerade personalen som arbetar med kontroller vid landets gränser ska kunna vara beväpnad med tjänstepistol. Detta som svar på Regeringens uppmaning att återkomma med besked om behovet av utrustning för myndighetens anställda, samt redovisa vilka avvägningar som gjorts i nuvarande beslut om utrustning. Inget är viktigare än medarbetarnas trygghet.

Slutligen, för andra året i rad ökar TULL-KUSTs medlemsantal markant. Ökningen under 2023 landade på 3,4 % när det gäller antalet aktiva medlemmar. Det är glädjande att vårt ständigt pågående arbete med att växa som förbund ger resultat, jag hoppas att ännu fler av de som redan arbetar i Tullverket och Kustbevakningen och de som anställs till myndigheterna ser vikten av att bli en del av TULL-KUST.

Johan Lindgren
Förbundsordförande

Tullverket behöver en ny personalpolitik

Tullverket har, liksom många andra statliga myndigheter, en ansträngd ekonomi. Samtidigt presterar personalen fantastiska resultat. Uppdragsgivaren borde vara nöjd, liksom Tullverkets ledning. Den senare uttrycker mycket riktigt nöjdhet och stolthet, men hur behandlas den personal som gjort resultaten möjliga?

Ekonomi är som sagt ansträngd, men att låta personalen betala för det genom försämrade arbetsvillkor, är ganska magstarkt. Utebliven julkapp 2023 är inte vad jag egentligen talar om, även om det är en markör för ett opsykologiskt sätt att tänka och leda.

Nej, jag talar om en flerårig trend av försämrade villkor inom ramen för gällande avtal, smygförsämringar och försök att försämma villkoren genom att bryta mot avtal.

Exempel:

- Den onödiga, generella periodplaneringen är en försämring för stora delar av personalen, inom avtalet. Helt onödigt, då det finns andra och bättre lösningar.
- Försöken att försämma rätten till ledighet vid familjeangelägenhet och rätten till läkarbesök på arbetstid var i strid med avtal, liksom tillämpning av tillfällig lista på enstaka fridag.

- Systemet med grundtjänster och förordnanden på cheftjänster, smögs på oss utan förhandling eller möjlighet till sådan. Det har omkullkastat inkomsttryggheten för chefer och gjort att de mister sitt chefsförordnande om de vill prova en annan tjänst.
- Lönepolicyn infördes ensidigt, utan förhandling. Den har bl a inneburit att man i många fall inte kan vidareutbilda sig till annan befattning och vidareutvecklas inom Tullverket, utan att riskera att flyttas ned i lön.
- Arbetstagare förutsätts inställa sig på arbetsstället, klä på sig uniform, utrustning och vapen och åka med tjänstebil till en utbildningsplats flera mil bort, på fritiden. Ja, på fritiden inte i tjänsten.

Ur en arbetsgivarsynpunkt kan det vara attraktivt att vidta åtgärder som frigör mer arbetstid till en lägre kostnad, men om någon tjänar på något är det någon annan som betalar, i det här fallet personalen, d v s den personal som åstadkommit de fina resultat som vi alla är stolta över. Konsekvenserna, utöver "besparingarna", verkar ingen ha tänkt på. Det är människor det handlar om. Om pratet om att vara attraktiv arbetsgivare inte ska vara bara prat, behövs det en radikal omläggning av personal-

politiken inom Tullverket. En sådan är inte bara nödvändig för arbetsmiljö och arbetsro. Den är dessutom nödvändig för att vi ska kunna behålla och rekrytera rätt personal så att vi tillsammans, även framöver, ska kunna åstadkomma bra resultat. I dialog med oss, verkar verksledningen ha förstått det. Nu väntar vi på att förståelsen ska omsättas i handling.

Ha en fin vår!

Ulf G Persson
Andre vice förbundsordförande
och ordförande i Tullrådet

Besök av Norsk Tollerforbund

Karin Tanderö-Schaug, Forbundsleder och Steinar Myhre Knutsen, Kommunikatör, från Norsk Tollerforbund besökte TULL-KUSTs kansli för en dag för att diskutera gemensamma och aktuella frågor.

Norge såväl som Sverige ser ett ökat inflöde och stora beslag av framför allt narkotika och då specifikt kokain vilket visar på vikten av nödvändiga förstärkningar till tullverksamheterna. Den norska tullen befinner sig i ett mycket bekymmersamt läge och behovet av nya tulltjänstemän är

akut. Under dagen diskuterades kommande gemensamma aktiviteter för att belysa konsekvenserna vi ser av minskade resurser till tullverksamheterna i respektive land.

Även frågan om säkerheten, riskerna för hot och våld diskuterades.

Beskedet att den uniformerade personalen i Tullverket som arbetar med kontroller vid landets gränser ska kunna vara beväpnad med tjänstepistol har väckt intresse i Norge.

Från vänster: Elisabeth Eriksson, Karin Tanderö-Schaug, Steinar Myhre Knutsen, Johan Lindgren och Ulf G. Persson.

Då är det dags för 2024

Vad kommer detta år att skapa för minnen att ta med sig? Jag hoppas att det skall bli ett bättre år än det tidigare.

Tittar man på hur värden ser ut, bli det inte bättre ur ett demokratiskt perspektiv.

Hur kommer det att bli för vår arbetsplats?

Vi har stora utmaningar som Lena Lindgren Schelin, vår GD, pratar och skriver om i många olika kanaler.

Det är tydligt att vi har fått press på oss att leverera nya arbetsuppgifter.

Detta är något som vi alla kommer att behöva vara delaktiga i.

För att kunna göra detta behöver vi stanna upp och känna in organisationen.

Hur mår den? Hur mår våra kollegor? Vad kan jag som chef/ledare göra för att underlätta/prioritera i arbetsbelastningen? Vad kan jag som medarbetare/kollega göra för att bidra i leveransen av den bästa Kustbevakningsverksamheten?

I TULL-KUST har vi några fokusområden för det första året efter kongressen.

Medlemsrekrytering skall följas upp på ett bättre sätt.

RALS:en är i gång och vi får se när vi kan bli färdiga med den.

Inför kommande lönerrevision ska Kustbevakningen inledningsvis presentera en bild av verksamhetens mål och resultat. Kustbevakningen ska även presentera en bild för TULL-KUST som

speglar hela verksamhetens löneläge och lönespridning. Lönebilderna ska framför allt bygga på den centrala parts-gemensamma statistiken, men också på annan information som vi lokala parter finner relevant. Genom diskussion och analys ska vi lokala parter sträva efter att bilda oss en gemensam uppfattning om lönebilderna.

Vi skall få igång vårt chefsnätverk. Där har vi haft några som har varit drivande, så vi hoppas att vi tillsammans kan få till det innan sommaren.

Det är flera intressanta saker på gång som jag tror kan passa in i detta forum.

Vi har även många frågor från kontorspersonal där vi skall försöka vara lite mer närvarande.

Det som TULL-KUST jobbar med under första halvåret 2024 är att få till ett nytt samverkansavtal och det kommer en workshop i mars som är startskottet för detta.

2-mån listan skall utvärderas. Det arbetet är påbörjat av arbetsgivaren och TULL-KUST.

Vi har inte kommit i mål med vårt krav på att det skall vara kustbevakningsutbildad personal på tjänsten som däcksförman på 00serien. Där väljer Kustbevakningen att öppna upp för civila matrosar och detta var en farhåga som fanns när vi började att frångå kustbevakningsutbildning i grunden på sjögående personal.

TULL-KUST kommer fortsätta

peka på behovet av fler kustbevakare i operativ tjänst. I vår rapport från 2022 beräknar vi behovet till 400. Det är nödvändigt med en viss förstärkning av landorganisationen men vi måste även på lång sikt förstärka de operativa sjögående kustbevakningsbesättningarna

Överlag så ser jag ljust på Kustbevakningens framtid. Det kommer att vara ett tufft år 2024 men om vi ger våra nya kollegor på alla positioner lite tid att komma in i verksamheten så kommer åren framöver att bli bra.

Manuel Tomar
1:e vice ordförande och
Ordförande i Kustrådet

Kustrådsmöte den 6–8 februari i Stockholm

Kustrådet träffades några dagar i februari för överläggningar och genomgångar av aktuella frågor och förhandlingar. Den stora frågan var aktuell RALS förhandling men även hanteringen av säkerhetsklassningen av personal i myndigheten. Hanteringen av säkerhetsklassningen av personal tenderar bli ett stort problem för fackföreningarna då syfte och införandet

är av olika uppfattningar från facket och arbetsgivaren.

Under sista dagen besökte Karin Westerberg och Viktor Hellerstedt från arbetsgivaren kustrådet. En lång diskussion med många viktiga frågor var på agendan.

*Klas Johansson
Kustrådet*

Uppifrån rad 1: Klas Johansson och Örjan Sandblom. Rad 2: Johanna Wemminger, Maria Ågren och Peter Holgersson. Rad 3: Pontus Wennerberg och Manuel Tomar.

"Drogerna flyter in i Europa lika säkert som floderna flyter ut i havet."

EU-kommissionär Ylva Johansson uttryckte sig ödesmättat när hon sjösatte den Europeiska hamnalliansen. Talet hölls nyligen i Antwerpens hamn, ett område stort som 20 000 fotbollsplaner och därmed svårt att kontrollera. Varför kokainet, heroinet, cannabisen... följaktligen flyter in i Europa (2022 beslagtogs tullen i EU 500 ton droger varav mer än hälften var kokain). Samtidigt förmodas den kriminella infiltrationen öka.

Detta ska Hamnalliansen sätta stopp för.

TEXT: GERT LUNDSTEDT FOTO: EUROPAPARLAMENTET, PIXABAY

Beslut om narkotikabekämpning fattar visserligen EU:s medlemsstater själva. Men eftersom droghan- del och organiserad brottslighet ökar tog kommissionen* i höstas fram en *Färdplan* för hur de ska bekämpas. Där konstateras att konsekvenserna av knarket och kriminaliteten kräver *ett kollektivt, koordinerat svar från regeringar, rättsväsendet, liksom privata nyckelsektorer* för hur man ska samarbeta kring detta.

Samarbetet i Färdplanen är redan i gång och ska falla på plats under 2024. Totalt 17 åtgärder inom fyra områden, bland dem:

- en drogmyndighet med stärkt mandat och mer resurser,
- ett effektiviserat tullsamarbete med modernare utrusning värt mer än två miljarder kronor,
- ett närmare samarbete mellan medlemsländerna, Europol med flera för att upprätthålla lag och ordning i hamnarna.

Samtidigt har nyligen ministerrådet* fattat beslut om ett utökat utbyte av DNA, fingeravtryck och fordonsregistreringar mellan medlemsländernas polis.

En månad efter sjösättningen av Hamnalliansen med- verkar Ylva Johansson vid en träff med journalister i Bryssel. Hon konstaterar att priset på kokain sjunker och renheten ökar.

– Det säger något om tillgängligheten på den europeiska marknaden.

Droger och organiserad brottslighet är inte bara skadligt understryker hon:

– Det är en systemhotande kriminalitet som infiltrerar allt större delar av samhället.

Hon berättar om ett besök i Ecuador, varifrån kokainen huvudsakligen skeppas ut från Sydamerika. Där rasar nu närmast ett inbördeskrig på grund av narkotikan och det dödliga våldet.

– Tro inte att det händer där men inte här, inskärper hon och slår fast:

– Det händer redan här.

Och det händer i Sverige. För när polis och tull täpper till hamnen på ett ställe dyker narkotikan upp någon annanstans. Redan förra våren larmade åklagare och Tullverket att Helsingborgs hamn blivit en ny transitpunkt för internationell kokainsmuggling till norra Europa.

Gemensamt för EU:s medlemsländer är att de följer FN:s konventioner mot narkotika. Samtidigt är narkotikabekämpning något medlemsstaterna själva bestämmer över, en *nationell kompetens*. Ändå oroar sig medlemsländerna ofta för att EU ska klampa in och bestämma.

Så hur går då arbetet med Färdplanen och hamnalliansen frågar jag Ylva Johansson?

– Vi har ett ganska stort mandat på EU-nivå i arbetet mot droger, konstaterar hon.

Kanske för att Sverige och flera andra medlemsländer känt sig tagna på sängen av hur snabbt den rådande situation med systemhotande kriminalitet seglat upp.

– Jag la fram en handlingsplan i oktober som vi håller på att genomföra nu. Vi har en drogmyndighet som uppgraderats och fått fördubblade resurser. Vi har polissamarbete om utbyte av information. Och en hamnallians. Så vi kan göra en hel del.

Ländernas mandat och kompetens är inget hon känner sig begränsad av. Tvärtom.

– Jag känner en efterfrågan från medlemsländerna att vi ska göra ännu mer.

Fast Sverige är inte med på allt.

– Förra året gjordes inom Schengen en särskild temautvärdering om drogsmuggling. Särskilt hamnarna kollades.

Med bra resultat om vad som fungerar och inte.

– Men Sverige valde att inte vara med i den.

Skälet säger hon sig inte känna till. Men en anonym tjänsteman på Justitiedepartementet uppger senare att det var bristande resurser.

Johansson avslutar och konstaterar:

– Det är viktigt att samarbeta, annars poppar det upp i andra hamnar.

En annan aktuell narkotikafråga är legaliseringen av cannabis. Tyskland har precis legaliserat innehav, hemmaodling och cannabisklubbar. Flera andra EU-länder förbereder legalisering.

Hur hanterar kommissionen den utvecklingen?

– Några länder har gjort avkriminaliseringar och legaliseringar med blandat resultat. Det är ingen stor fråga, svarar Ylva Johansson kort. Och fortsätter.

– Vad jag säkerställt är att vi genom EU:s lagstiftning kan fortsätta använda alla verktygen i de länderna när det gäller cannabis, även om man avkriminaliserar.

Frågan om legalisering av cannabis är heller ingen fråga i Europaparlamentet*. Det bekräftar svaren på en mejlfråga till de svenska partierna och deras sju partigrupper i parlamentet.

Svaret är entydigt: ingen diskussion förs, ingen är för legalisering (vänstern och de gröna svarar att deras grupper saknar en gemensam ståndpunkt i frågan).

Samtidigt finns en oro för att legaliseringen nu senast i 84-miljonerslandet Tyskland ska få spridningseffekter.

Inte minst genom Schengen* som garanterar fritt resande mellan 27 länder.

Men svenska regeringen tonar ned oron. Vid en interpellation i riksdagen i augusti 2023 fick socialminister Jakob Forssmed frågan hur han tänkte agera för Sveriges räkning vid legalisering av cannabis i Tyskland. Forssmed undvek EU-perspektivet i sitt svar, och nöjde sig med att försäkra att regeringen arbetar för att minska tillgången och efterfrågan på narkotika.

Vad tycker då toppkandidaterna för de två största svenska partierna om legalisering, inför valet till Europaparlamentet den 9 juni?

– Jag är emot legalisering och ser inte vad det skulle bidra med. Jag tror vi skulle få ett ökat bruk, säger Moderaternas Tomas Tobé.

Har legalisering diskuterats i ditt parti eller partigrupp?

– Jag har aldrig debatterat det.

Vad tänker du om att medlemsländer driver på frågan om legalisering?

– Om politiken skulle säga att det här är okej tror jag att vi skulle få fler brukare och fler problem.

Tomas Tobé stöder helhjärtat kommissionens färdplan och hamnallians.

– Jag förväntar mig att nästa kommission lägger fram ett mycket, mycket större program.

Du räds inte att EU:s makt i en nationell fråga blir för stor?

– Vi behöver på europeisk nivå göra mer för att bli framgångsrika.

Bland annat ett mer operativt Europol.

– Det kommer inte bita tillräckligt förrän man tar klivet och gör Europol mer operativt, bedriver utredningar i flera länder samtidigt... Här har tidigare funnits ett enormt motstånd.

Men inte längre alltså.

Kan EU-arbetet få betydelse för svensk tull och gränsbevakning?

– Jag hoppas det kan utgöra ett komplement till deras viktiga verksamhet, och förstärka och underlätta deras uppdrag.

"Jag är emot legalisering och ser inte vad det skulle bidra med"

Tomas Tobé, Moderaterna

Heléne Fritzon, Socialdemokraterna, står också bakom Ylva Johanssons färdplan och hamnallians.

– Det har stor betydelse för Sverige att EU ökar aktiviteterna mot narkotikan och gängkriminaliteten.

Du oroas inte av att EU tar över nationella beslut?

– Hade brottsligheten, drogerna, vapnen stannat vid gränsen så... men det är ju precis det de inte gör.

Det pratas mest om polisiära och rättsliga åtgärder. Satsas tillräckligt på förebyggande insatser?

– Det tycker jag. Men det räcker inte med att EU står för förebyggande insatser. Förebyggande insatser måste framför allt göras nationellt.

Att EU-arbetet får betydelse för svensk tull och gränsbevakning är hon övertygad om. Men lovar att fråga personalen vid Helsingborgs hamn som hon ska besöka ett par dagar senare.

Cannabisutvecklingen i EU ser hon på med oro.

– Om cannabisen rör sig över gränserna har vi anledning att vara uppmärksamma på det ur ett folkhälso-perspektiv, framför allt för unga människor. Men också utifrån att det kan finnas en koppling till organiserad kriminalitet. Så jag är väldigt besviken över det beslut om legalisering som Tyskland tagit.

Heléne Fritzon sitter i Europaparlamentets miljö- och folkhälsoutsnitt. Där diskuteras cannabis. Men hon kommer inte att driva cannabisfrågan i Europaparlamentet under nästa mandatperiod.

– Frågan är helt omöjlig att få igenom i parlamentet idag. Men jag kommer att vara engagerad i frågan, försäkrar Heléne Fritzon.

FAKTA: EU

Kommissionen: Föreslår nya EU-lagar och kontrollerar att medlemsländerna följer gällande lagar. Kommissionen har 27 kommissionärer, en från varje EU-land. Kommissionärerna företräder inte sina egna länder utan ska se till hela EU:s bästa.

Ministerrådet: Tar beslut om EU-kommissionens förslag till nya EU-lagar. För att en lag ska gälla måste ministerrådet vara överens med Europaparlamentet.

Europaparlamentet: Europaparlamentet beslutar tillsammans med ministerrådet om nya lagar. Europaparlamentet tar också beslut om EU:s budget och ska kontrollera och godkänna EU-kommissionen. 21 av parlamentets totalt 705 ledamöter kommer från Sverige.

Schengen: En av EU-projektets viktigaste landvinningar som gradvis utvidgats till världens största område för fritt resande. Val vart femte år. Nästa val 9 juni 2024.

Källa: Riksdagen

Foto: Mette Ottosson

Några personliga reflektioner om Tullverkets befogenheter

Snart – förmodligen i september – kommer Tullverket få en ny reviderad och samlad lagstiftning i den tentativa tullbefogenhetslagen. Den 15 februari beslutade regeringen om att den ska läggas fram som en lagrådsremiss.

Det kommer att innebära att Tullverket får utökade befogenheter och att det blir tydligare att följa Tullverkets befogenheter i en samlad lag istället för ett – som idag – lapptäcke med olika slags lagar och förordningar som det kan vara svårt att navigera i. Det är förstås en välkommen förbättring och en ökad tydlighet.

Förutom vissa utökade befogenheter tillkommer också ett relativt kraftigt utökat dokumentationskrav för de tullkontroller som utförs. Det gäller när det t.ex. utförts en skyddsvisitation och/eller när en utförlig tullkontroll gjorts i form av omfattande visitation av kläder, fickor och/eller avtagande av en resenärs kläder. I de fall en restriktionsvara påträffas vid sådana tullkontroller föl-

jer brottsrapportering och det är inte annorlunda mot hur det är idag. Den stora skillnaden kommer snarare att bli att dokumentationskravet tillkommer också i de fall då ingen restriktionsvara påträffas. Alltså när kontrollen så att säga är utan anmärkning.

Idag, innan den nya lagstiftningen trätt i kraft, har Tullverket inte befogenhet att skyddsvisitera de personer som ska kontrolleras. Läsaren kanske tänker att det är en teknikalitet, men det är betydligt mer komplex materia än så. Jag skulle vilja påstå att det, för en tulltjänsteman, inte kommer på fråga att gå vidare med en tullkontroll av fordon respektive person såvida det inte först säkerställts att den som ska kontrolleras (t.ex. en personbilsförare) har känts över med syfte att säkerställa att personen inte bär med sig en kniv eller liknande. Det är alltså en rudimentär säkerhetsfråga för tulltjänstemännen. Idag löser man det genom att börja tullkontrollen med att leta efter narkotika och vapen

som personen skulle kunna tänkas ha på sig och därefter går man vidare med kontroll av fordon et.c. Gott så tänker läsaren. Då ska man betänka att en sådan kontroll idag inte behöver dokumenteras för det fall ingen restriktionsvara påträffas (t.ex. narkotika). Ej heller behöver den som kontrolleras uppge sin identitet emedan ingen brottsmisstanke föreligger. Den stora fördelen med det är att en tullkontroll går snabbt att utföra och den tidsvinsten tillkommer såväl den som kontrollerar som den kontrollerade. Ju snabbare det går desto fler kontroller kan Tullverket utföra under ett arbetspass. Det är idag, *nota bene*, möjligt att på begäran få ett protokoll upprättat avseende en kroppsvisitation och ytlig kroppsbesiktning (när den kontrollerade måste ta av sig sina kläder).

Min personliga farhåga är att ett utökad dokumentationskrav kommer sänka prestandan avsevärt ute i landets tullfilter. Ju mer som måste dokumenteras av kontroller som är ”utan anmärkning”, desto färre kontroller kommer då förmodligen att kunna utföras, allt annat lika. En av tullinspektörernas främsta ”komparativa fördel” – att kunna vidta åtgärder som i rättegångsbalken är liktydigt med dokumentationstarvande tvångsmedel, men som i nuvarande smuglingslag inte motsvarar det på samma sätt – riskerar att omintetgöras med nya dokumentationspålagor avseende tullkontroller där inga restriktionsvaror påträffas.

Av lätt insedda skäl finns det fördelar med att dokumentera all slags myndighetsutövning; det gör det lättare att i efterhand, i händelse av klagomål eller anmälningar, kunna gå tillbaka och se vad det var som inträffade; exakt när och vilken tjänsteman det var som utförde åtgärden et.c. Det måste alltid råda en avvägning mellan rättssäkerhet och befogenheter och det är fundamentalt för en rättsstat att det finns kontrollfunktioner för all slags myndighetsutövning. Frågan är då vad effekten blir av att införa ett krav på att alla ingående tullkontroller oundgängligen kräver dokumentation även i de fall då ingen restriktionsvara påträffats. En personlig reflektion är att lagstiftaren skulle kunna finna dagens lag tillfyllest; att man *på begäran* har rätt att få ett protokoll utfärdat på nyssnämnda kontrollåtgärder.

Det finns andra områden med myndighetsutövning som är intressanta att jämföra med. Ta t.ex. vad som gäller för nykterhetskontroller på vägarna. Polis och tull kan idag stoppa vilken bilist som helst, var som helst och helt utan brottsmisstanke för att undersöka huruvida bilisten är rattfull eller ej. Det är inte frågan om ett tvångsmedel i sig, men det är heller inte möjligt för bilisten att tacka nej och lämna platsen. Om bilisten inte vill/kan blåsa i sållningsinstrumentet beslutar en förundersökningsledare om att blodprov alternativt utandningsprov (evidenser) ska tas. Om vi backar tillbaka till själva stoppet av bilisten och när polisen/

tulltjänstemannen håller fram sållningsinstrumentet med uppmaningen att den kontrollerade ska avge ett utandningsprov; ett negativt resultat (d.v.s. att bilisten följer lagen) genererar knappast ett protokoll över den nyss inträffade myndighetsutövningen. Även utan ett sådant krav fungerar balansen mellan myndighetsutövning och rättssäkerhet. Lagstiftaren bedömer att den som avgivit ett negativt utandningsprov kan lämna platsen utan ett protokoll över myndighetsutövningen utan att den enskilde lidit någon rättsförlust, i vart fall inte någon väsentlig sådan. Undertecknad delar den åsikten.

Ett annat exempel är de säkerhetskontroller inklusive visitationer som äger rum på flygplatser världen över och så även i Sverige. Detta sker med stöd av svensk lag som i sin tur bygger på internationella åtaganden och förpliktelser enligt standardiserade regelverk för internationell flygtrafik. Det är inte helt jämförbart med ovanstående exempel, men det är ändå intressant. Låt vara att det är frivilligt att flyga och således också frivilligt att så att säga göra anspråk på tillträde till säkerhetsområdena på flygplatserna. Men icke desto mindre känns de kommande passagerarna över noggrant; och kanske till och med kroppsskannas. Deras bagage undersöks och klädpersedlar måste tas av på kommando. Inga av dessa åtgärder protokolleras. Vän av ordning invänder att jämförelsen med rutinerna på en flygplats är irrelevant emedan det inte är frågan om myndighetsutövning. Undertecknad framhårdar i att jämförelsen är relevant på den grunden att det heller inte är annat är frivilligt att resa in i Sverige och att – oavsett om man bor i Sverige eller ej – kan tänkas få finna sig i att man komma att bli kontrollerad av tulltjänstemän utan krav på oundgänglig protokollering. Det är kanske nödvändigt för någon att korsa en landsgräns och så är säkert fallet för många som ska flyga; det är nödvändigt. Men är det ett måste?

En annan aspekt är att den som kontrolleras av tulltjänstemän i Sverige – och där kontrollen är utan anmärkning – kan tänkas ha ett intresse av att händelsen *inte* ska protokolleras. Det kan t.ex. handla om att den enskilde – av olika skäl – inte vill att det ska framgå i några statliga register att man ens blivit kontrollerad och/eller varit ombord en viss buss eller i en viss bil. Utan att gå in på vilka skäl detta skulle kunna tänkas vara räcker det med att konstatera att de kan finnas sådana skäl. Om personuppgifter som är hänförliga till kontrollen utelämnas i protokolleringen faller syftet helt eller delvis. Spårbarheten – och därmed det tilltänkta värdet av protokolleringen – omintetgörs. Pondera t.ex. en buss med tjugotalet resenärer ombord. Det blir, minst sagt, en utmaning att hålla isär vem som kontrollerats och omständigheterna kring kontrollen; som samtliga slutade utan anmärkning.

Oscar Lindvall, medlem i TULL-KUST

Årsmöte stockholmsavdelningen

Den 7 mars, på punchrullens dag, var det dags igen för årsmöte i Stockholmsavdelningen. Det var trevligt att se de medlemmar som hade slutit upp både fysiskt och virtuellt, kan det kanske delvis berodde på att det även i år bjöds på smörgåstårta?

Vår avgående ordförande Lana Bucu tryckte på att det endast om alla hjälps åt, förbundet, avdelningarna och medlemmarna, som vi kan upprätthålla de kollektivavtal som garanterar medlemmarna deras rättigheter. Vi är alla TULL-KUST tillsammans.

Vi har även kunnat se oroväckande tendenser till tystnads-kultur, repressivt ledarskap och kontrollbehov som ledarstil, på sina håll i Tullverket. De flesta chefer gör ett bra arbete, men när ledarskapet spårar ur, leder det till en undermålig arbetsmiljö och en illa fungerande arbetsplats. När det sker, får vi inte vara passiva, utan agera. Här kan fack och skyddsorganisation hjälpas åt, i samverkan med Tullverkets HR-avdelning och högre chefer.

Annika Jonsson, nationellt huvudskyddsombud berättade om sitt viktiga arbete tillsammans med övriga skyddsombud. Hennes berättelse om hur det kom sig att hon blev skyddsombud berörde. Det visar på att arbetet från fackliga förtroendevalda och skyddsombud är otroligt viktiga.

Vår valberedning hade gjort ett bra jobb, men avdelningen

saknade ändå kandidat till ordförande.

In i det sista var det spänningen hög innan valberedningen kunde presentera Mari Höglund som sitt förslag.

Mari tackade för förtroendet att leda vår avdelning och tackade också alla medlemmar som hade hjälpt till för att göra detta till ett lyckat och trevligt årsmöte. Hon fick äran att få dela ut blommor till de avgående styrelsemedlemmar samt till Johan Lindgren som ställde upp som mötesordförande.

Elisabeth Eriksson tackade vår avgående ordförande Lana Bucu som fortsätter som ledamot.

Den nyvalda styrelsen har följande sammansättning:

Ordförande/ Informationsansvarig: Mari Höglund

Sekreterare: Pia Danielsson

Kassör/medlemsansvarig: Maria Söderholm

Studieorganisatör: Lana Bucu

Övriga ledamöter: Elisabeth Eriksson, Magnus Lindén, Jan B Olsson, Marcus Gustafsson, Anders Edström.

Ersättare: Patrik Löfström, Anton Lundell, Juha Lagerberg, Ulrika Hanberg, Jenny Grimborg.

TULL-KUST Stockholmsavdelningen

Avgående ordförande Lana Bucu till vänster lämnar över ordförandeskapet till Mari Höglund.

TULL-KUSTS förbundsordförande Johan Lindgren, intervjuas av NRK, vid ett besök i Svinesund på den norska sidan tillsammans med Norsk Tollerforbund.

Bidra till innehållet i På Gränsen!

Vad saknar du att vi tar upp? Hör av dig med synpunkter och gärna med text- och bildmaterial från just din arbetsplats om möjligt.

Mejla info@tullkust.se eller direkt till redaktören: jessica.vikberg@tullkust.se

Foto: Kustbevakningen

Påminnelse om adressändring

TULL-KUST vill påminna alla medlemmar om att meddela kansliet ny adress vid flytt.

Detta för att du ska få posten i rätt tid till rätt adress. Annars finns det risk för att du som medlem bli missar viktig information eller inte får tidningen På Gränsen.

Adressändring meddelar du kansliet enklast genom att mejla info@tullkust.se

Tack för hjälpen!
Kansliet

Posttidning **B**

Returadress:

TULL-KUST,

Box 1220,

111 82 STOCKHOLM

Alla våra medlemmar inom Tullverket, Kustbevakningen
samt våra värdefulla veteraner
tillönskas en

Glad Påsk!

www.tullkust.se

